

Smotra Dalmatinska

Dodatak „Objavitelju Dalmatinskomu“
(La Rassegna Dalmata)

Cijena je na godinu „Objavitelju Dalmatinskomu“ i „Smotri Dalmatinskoj“ za Austro-Ugarsku Kr. 12.—; samom „Objavitelju Dalmatinskomu“ Kr. 6.—; samoj „Smotri Dalmatinskoj“ Kr. 8.—; Na polugodište i na tri mjeseca plaća se surazmerno. Pojedini brojevi stoe 10 para, a zastareni para 20.

IZLAZI SRIJEDOM I SUBOTOM

Prvim siječnja 1917. otvara se preplata na „Objavitelju Dalmatinskomu“ sa „Smotrom Dalmatinskom“ i na samu „Smotru Dalmatinsku“.

S obzirom na to što su uslijed sadašnjih prilika, poskočili štamparski i drugi troškovi radi izdavanja tijek histova, to im je cijena od 1. siječnja 1917. povisena kako sljedi:

Cijena je na godinu „Objavitelju Dalmatinskomu“ i „Smotri Dalmatinskoj“ za Austro-Ugarsku kr. 12, samom „Objavitelju Dalmatinskomu“ kr. 6, samoj „Smotri Dalmatinskoj“ kr. 8. Da polugodište i na tri mjeseca plaća se surazmerno. Pojedini brojevi „Objavitelja Dalmatinskog“ stoe 10 para a pojedini brojevi „Smotre Dalmatinske“ isto 10 para. Zastareni brojevi para 20.

Zupski uređi, pučke i gragjanske učione i samostani u Dalmaciji plaćaju za „Objavitelju Dalmatinsku“ i za „Smotru Dalmatinsku“ kr. 4'80 na godinu, i to sve u jedan put i u naprijed.

Gospoda preplatnici, kojima preplata do spjeva, umoljena su da je na zgodno vrijeme obnovi, kako neće pretprijeti prekidjanja u primanju lista.

Pretplate se šalju poštanskim naputnicama Uredu „Dalmatinskog Objavitelja“ u Zadar.

Na novu godinu.

Nadvojvoda Fridrik Cesaru Karlu na mlado ljeto.

BEĆ, 2. Javljuju iz stana ratne štampe: Feldmaršal nadvojvoda Fridrik upravo je Cesaru na novo ljeto u ime vojske i flote brzjavno poklonstvo, kojim mu sa najdubljim počitanjem isporučuje želje i čestitke oružane snage i ratne flote, te kaže: „Ljubav i poštovanje kojim su austro-ugarski ratnici našljednik prijestola i predsjedatelj klicali, prate rad i brigu Vaše Veličanstva, od prvog dana vladanja. Nek izvoli Vaše Veličanstvo nazrijeti u toj nepromjenjivoj ljubavi i odanosti svijetu onijeh na kojima je vojničko odijelo, tvrdno smiju se odnositi prema njima, a u primanju listi, da će vojna snaga Austrije Ugarske s ponosom izdizati svoje stare, časne barjake i zastave, dok ne svrši s pobjedom veliki, teški boji.“

Cesar je zahvalio telegramom, u kojemu kaže: »Spominjanje danā skupa proživljenih u božiću komešanju i poznavanje davnih podviga Mojih hrabrih ratnika, to je neražješiva veza skupne pripadnosti koju ču za uvijek cijeniti. Neprolaznih je zasluga Vaša dragost stekla u ovo istorijsko doba. Neka Moj pozdrav vrhovnog vojskovođe pravg dana vladanja. Nek izvoli Vaše Veličanstvo nazrijeti u toj nepromjenjivoj ljubavi i odanosti svijetu onijeh na kojima je vojničko odijelo, tvrdno smiju se odnositi prema njima, a u primanju listi, da će vojna snaga Austrije Ugarske s ponosom izdizati svoje stare, časne barjake i zastave, dok ne svrši s pobjedom veliki, teški boji.«

Bugarski je kralj jučer rano prispio. Odvezao se dvorskim automobilom u kraljevu palatu, te odsio u Delfijsku palaču. Popodne je prisustvovan kralj prenošenju krunе u crkvu Sv. Matije. Budući da je počelo romanići, odvezose se županici u zatvorenom kočijama u crkvu. Iz vojničkoga spaljiva zbio se silan svjet.

BUDIMPEŠTA, 30. Danas prije podne bilo je

nata radi jačanja dualizma. Ovaj pravac koji vlada u Austriji, dostojan je najveće simpatije u Ugarskoj, te može uvijek računati na podupiranje ugarske vlade. Rat uči da je unutrašnje osnaženje Austrije u interesu Ugarske. Govoreći potakno o rumunjskoj naježdi u Erdelj ministar predsjednik pobija što se u tom pogledu prigovaralo Vladu; on konstituira da se posljedice prenaglog prodiranja

bile čisto porazne po rumunjsku vojsku. Narod će svoju čast uloziti, u tome, da opustošeni krajevi iznova procvate. Što se tiče akcije za mir Tisza je rekao: „Za me još nije riješeno pitanje, hoće li protivnik zbilja absolutno odbiti naš poticaj. Ako protivnici hoće da se ljudi i unaprijed bez ikakve svrhe kolju, mi ćemo se dalje biti, dok ne uspije, da novim uspjescima uvjerimo protivnike, kako je rat sasvim bez svrhe i bez izgleda, ili dok nagon za samoodržanje narodā šiljanih na klanje ne ustane na njihove vlade i prinudi ih da prestane dalje ludo rotovanje.“

Krunidbene svečanosti u Budimpešti.

BUDIMPEŠTA, 30. Već u pamik zore ožive danas grad za krunidbene svečanosti. Poslije noćne lake kišice, nešto je vlažno, ali je nebo vedro i prijatno. Oko 6 i po sati jutrom okupise se magnati i zastupnici u parlamentu na zajedničku sjednicu. Predsjednik magnatske kuće Josika otvor sjednicu s govorom u kojem reče: „S odusjevljenjem i patriotskim veseljem u srcu okupili smo se, prama staroj predaji, koja odreguje, da krunisanje izvrši parlament. Zatim potpredsjednik zastupničke kuće Szasz pozove skupštinu da korporativno pogiju u krunidbenu crkvu, a poslije krunidbenih svečanosti da se opet sakupe da nastave zajedničko zasjedanje. Tada se magnati i zastupnici odvezose u crkvu Sv. Matije. Budući da je počelo romanići, odvezose se županici u zatvorenom kočijama u crkvu. Iz vojničkoga spaljiva zbio se silan svjet.“

Bugarski je kralj jučer rano prispio. Odvezao se dvorskim automobilom u kraljevu palatu, te odsio u Delfijsku palaču. Popodne je prisustvovan kralj prenošenju krunе u crkvu Sv. Matije.

BUDIMPEŠTA, 30. Danas prije podne bilo je

da se velikim sijajem a sa neopisivim veseljem cijelog pučanstva, u prisutu svih članova česarske kuće, diplomatskog zboru, zajedničkih austrijskih i ugarskih ministara u crkvi Sv. Matije svečano krunisanje Njihovih Veličanstva sa svetom krunom Sv. Stjepana, pri čem je kralj pred katedralom, pred sakupljenim narodom, položio zakletvu na ustav. Zatim se povorka uputila na krunidbeni humak, gdje je kralj po starom običaju sa mačem Sv. Stjepana mahnuo pravcem prama četiri strane svijeta. Svečanost se završila običajnom krunidbenom gozbom u kraljskoj palači.

BUDIMPEŠTA, 3. Popodne se izvršio posljednji čin krunidbenih svečanosti; biva prenos krune svetog Stjepana i ostalih krunidbenih insignija u dvorsku palaču, u prisustvu nadvojvode Makska, koji je zastupao Njegovo Veličanstvo.

Naredba o amnestiji.

BEĆ, 1. »Steffleurs Militärblatt« objavljuje naredbu o amnestiji, kojom se svim vojničkim osobama, što su prije 1. januara 1917 kažnjene od vojničkih sudova na zatvor, a kojima je sada kazna prekinuta ili odgovjena, opršta vrišenje kazne zatvora ili još ne izvršenog dijela kazne, i to ako su se, poslije osude, tako hrabro pred nepristupljem podnijele, da se tim njihova krivica može smatrati otkajonom. Svim osobama koje su prije 1. januara 1917 od vojničkih sudova pravomoćno osuđene na kaznu zatvora koja ne prekorčuje 3 nedjelje, ili na globu koja ne prekorčuje 200 kruna, te se kazne imaju oprostiti, koliko još niješu izvršene. Mladićima, udatim ženama i udovicama ratnička opršta se, pod stanovitim uvjetima, kazna ako je veća od 3 nedjelje a nije veća od 6 nedjelja, a globa ako prekorčuje 200 kruna a ne prekorčuje 400 kruna. Drugo se odregenje naredbe o amnestiji odnosi na oprštanje pravnih posljedica za kazne zatvora, koje ne prekorčuju 3 mjeseca, ili za globe.

U amnestiji su izuzete kazne radi udaranja pretjeranih cijenâ i luhvarstva.

BEĆ, 2. Sutra će se objaviti previšnje ručno pismo o općoj amnestiji i načelima za pomilovanje, što će se odmah po jedinački udjeliti osobama koje su civilni kazneni sudovi osudili. Za opće pomilovanje vrijedi pretpostavka, da osobe, u čiju bi ga se korist imalo da udjeli, nijesu nikad prije bile osuđene na kaznu zatvora i da im kazna nije izrečena radi udaranja pretjeranih cijenâ i luhvarstva, tih tako škodljivih zločina u vrijeme rata. Uostalom odregenja odgovaraju načelima što su objavljena za amnestiju onih, koje su vojnički sudovi kaznili.

Govor ministra predsjednika Tisze na mlado ljeto.

BUDIMPEŠTA, 1. Za dočeka na Novo Ljeto u narodnoj stranci rada ministar je predsjednik Tisza držao govor u kojemu je zahvalio stranci na povjerenju te objasnio političko stanje.

Tisza je rekao, da promjena ličnosti na ministarstvu izvanjskih posala ne znači nikakva promjena u politici. Novi austrijski kabinet pokazuje usregjenje političkih i centripetalnih elemen-

Pitanja za predbrojbu, uz koja nema dotičnih svota, ne će se ni u kakav obzir uzeti; pitanja za uvrstbe, uz koja prilične preplate, biti će povraćena. — Preplate se šalju poštanskim naputnicama. — Rukopisi se ne vraćaju. — Neplaćena se pisma ne primaju. — Pisma i novce treba šaljati Uredu Objavitelja Dalmatinskog u Zadar.

Izvještaji bugarskog glavnog stana.

SOFIJA, 30. Izvještaj generalnog štaba, 30. decembra.

Mačedonska fronta:

Slaba artiljerijska vatra u nekim odsjećima fronte. U okolini Bitolja živahna djelatnost u zraku. Istočno od Bitolja neprijateljska je letjelica oborenica hincima. U Serreskoj ravničari patrulski sukobi.

Rumunjska fronta:

U sjevero zapadnoj Dobrudži operacije se nastavljaju. U istočnoj Vlaškoj naše divizije napreduju sjeverno od rijeke Calmatulja.

SOFIJA, 1. Izvještaj generalnog štaba, 31 decembra.

Napad na Macinski mostobran traje. Poslije upornog boja, zauzemos vis 169 istočno od Macina, iznijevši 200 zarobljenika, 4 brdska topa i 5 mitraljeza. U istočnoj Vlaškoj naše divizije napreduju preko željezničke pruge Buzeu-Braile. U su sada 18 kilometara udaljene od tog grada.

SOFIJA, 1. Izvještaj generalnog štaba:

U Dobrudži se nastavlja ofenziva protiv Macinskog mostobrana. Naš je pljen porastao na 6 oficira, 1150 ljudi, 4 topa i 14 mitraljeza. U istočnoj Vlaškoj ofenziva se nastavlja.

SOFIJA, 3. Izvještaj generalnog štaba.

Mačedonska fronta:

Slaba artiljerijska vatra u pojedinim odsjećima fronte. Na Strumi patrulski okršaji. U okolini Serresa i Drame djelatnost neprijateljskih letilaca nije imala uspjeha.

Rumunjska fronta:

Poslije do krajnosti lutog boja izbacili smo neprijatelja, koji se uporno odupirao, iz jako utvrgjene pozicije na kote 305 i 307 kod Lukavice. Zapremili smo cijelu neprijateljsku poziciju i Lukavitu. Protivnik se povuće u stražnju dobro utvrgjenu poziciju, koja se proteže na liniji 300 koračaja istočno od Macina i sjeverno do kote 103 na Dunavu. Zarobili smo još 217 Rusa.

Propala francuska oklopnača.

KULN, 31. «Kölnische Zeitung» piše, da je francusko ministarstvo mornarice objavilo, da je oklopnača «Goulois» dana 27 decembra torpedovana u Sredozemnom Moru od podmornice, te potonula, i da su 4 mornara zaglavila.

Talijanske izmišljotine o prilikama u Crnoj Gori.

BEĆ, 30. Javljuju iz stana ratne štampe: «Corriere d'Italia» javlja, da se je u Crnoj Gori iznova pojavio revolucionarni pokret, te da je došlo do više sukoba sa austro-ugarskim posadama. Ta je vijest puka izmišljotina. Od više mjeseci nije nijedje u zemlji bilo poremećenja javnog mira i reda, da bi vrijedilo spomenuti. Pučanstvo pomalo se uvjerava, da austro-ugarska vojnička uprava načinjeno jedino podizanja javnog dobra u zemlji, te svadge, gdje samo može, postupa sa velikom blagošću. Skoro, već odregenji povratnik, svih zatočenih popova dokazuje koliko vojnička uprava ima povjerenje u dobro raspoloženi elemenat pučanstva. Da revolucionarni pokret postoji, vojnički generalni governement ne bi jamačno bio izdao te odredbe, koja u isto doba odgovara pomilovanju.

Ententa u Grčkoj.

DIREĆ, 2. Agencija Havas. Poslanici Francuske, Engleske i Rusije potpisali su 31 decembra notu, što se imaju predati grčkoj vlasti, a u kojoj traže, da se grčke vojne snage, izvan Peloponeza, snizne na broj koji je neophodno potrebit za policijsku službu; sve mitraljeze i sva artillerija vojske sa municijom imaju se prenijeti u Peloponez; skupštine pričuvnika u Grčkoj, sjeverno od prevlake Korintke, imaju se zabraniti; sve osobe koje su u zapćene radi velike izdaje, uroti i drugo, moraju se odmah pustiti na slobodu. General koji je odgovoran za zapovijedi što su dane 1 decembra, ima se otpustiti. Grčka vlasta mora poslanike Entente formalno pitati za oproštenje. Kad bi kraljeva vlast dala iznova povoda tužbama, zaštitne vlaste pridržavaju, sve punu slobodu djelovanja. One sa svoje strane preuzimaju formalnu obvezu, da ne budu oružanim snagama vlaste narodne odbrane, da pregiu preko neutralnog zemljista, koje se odredilo u dogovoru sa kraljskom vlastom. Blokada grčke obale ostaje na snazi dok ne bude udovljeno svima navise naznačenim točkama.

Italija i Grčka.

ATINA, 1. Talijanski je poslanik predao ministru izvanjskih posala notu, kojom se traži zadovoljstva za dogajaje dana 1. i 2. decembra, i koje šta drugo zahtijeva.

Naši Dopisi

Split, 31 decembra.

(Skupština Zadružnog Saveza u Splitu). — Prošle je sedmice bila obdržana u foyeri općinskog kazališta u Splitu VII. redovna skupština Zadružnog Saveza, uz brojno učestvovanje predstavnika zadruga, saveznih članica. Bilo je prisutno 196 zadržnih punomoćnika, a bilo je i dosta uzvanika van zadrugarskih krugova. Megju ovim spominjeno kotarskog poglavara g. Lina Lana, općinskog upravitelja g. Dra F. Madirazza, upravitelja podružnice austro-ugarske banke g. F. Glavasovich-a, i t. d. Bila je zastupana i mjesna štampa po svojim odaslanicima

Predsjednik Saveza, g. Dr. Bervaldi, otvorio je skupštinu u 9 sati jutra, pozdravio učesnike i predstavio pozvane goste, pa je zatim izrekao govor od osobito dojma, u komu je najprije spomenuo smrt neprežaljenog našeg vitezog cesara i kralja Frana Josipa I., istaknuo njegove rjetke vladarske vrline i zasluge stecene kroz skoro sedam decenija njegovog muđrog i sretog vladanja našom slavnom Monarhijom. Na koncu je pozvao skupštinu, da velikom pokojniku kljucu »Slava«, našto se svu učesnicu, koji su stojeću slušali predsjedniku besjeđu, odazvaše jednodušnim poklikom »Slava mu, slava! Potom je predsjednik spomenuo smrt bivšeg saveznog predsjednika, blagopokojnog Dr. Iva Marovića, člana nadzornog odbora Gjirma Lukšića, te svih poginulih zadrugara, koji pađaju na polju slave, junaci braneći cesara i domovinu. I svima ovima je skupština, u znak počasti, kliknula »Slava« i »vječna im uspomena«.

Zatim je predsjednik predložio, da se novom vladaru, H. Veličanstvu cesaru i kralju Karlu I. (IV.) odašalje sa skupštine poklonstvena brzojavka, u kojoj neka se jasno istakne lojalnost dalmatinskih zadruga i njihove matice, Zadružnog Saveza, prama Previšnjem Habzburškom Domu. Prijedlog je jednoglasno prihvaćen, te je s mesta otpremljena brzojavka c. k. dvorskog kancelarij u Beču.

U nastavku svog govorova, predsjednik je potanko ocrtao rad Zadružnog Saveza, te je spomenuo, kako je Savez, kad je buknuo rat, prvi skočio da pomogne zemlji dobavom nužnih životnih namirnica i drugih kućnih potrepština. U ono doba nije se nitko usuglavio, da izvana što doveze, jer je postojala opasnost, osobito po moru, da roba u dovozu propadne; Savez se nije ni malo u tome kolebao, preuzeo je na se posao aprovizacije, riskirao, za dobro naroda, svoj raspolaživi kapital i uspešno razvio vlastiti aprovizacioni plan. Bilo je u početku mnogo poteškoća, naosob u slabim komunikacijama, u pomanjkanju višestih sila, jer su mnogi savezovi činovnici otišli na bojna polja, a drugih se nije moglo pribaviti, pa ni novaca nije toliko dostajalo, pošto su za opću opskrbu zemlje, trebali mijenjati priče, kojim Savez u ono doba nije raspolagao. Osobito je spretnost u tim momentima pokazao ravnatelj Antičević; stao je da istražuje nove izvore kređata za Savez, obašao je razna novčana tržišta, te je našao izdašne pomoći kod Zadružne Zvezde u Ljubljani, kamo je osobno isao pod najtežim putnim prilikama. Hvalevrijednim nastojanjem zaslužnog prijatelja našeg naroda, g. nadsvjetniku Mihi Obuženju, koji se je od samog početka rata stavio u službu narodnih potreba, pošlo je Savezu za rukom, da u Beču, pri ratnom županiju, ovakove stечine nema nijedna druga pokrajina u Monarhiji. Toplim je riječima zahvalio Nj. Preuzvišenosti gosp. Namjesniku na osobito brizi, koju je posvetio zemlji za prehranu njezinog stanovništva i na izdašnjoj moralnoj pomoći i sursečljivosti, iskazanoj Savezu u njegovom teškom radu (Skupština je burnim aplauzom popratila ove riječi, ključući: Živio g. Namjesnik!). Prešao je zatim na poznatu istragu i preventivno uapšenje njega, predsjednika, i ravnatelja. Uz sve glasine, koje su tom zgodom kolale po pokrajini, nije se ipak savezov dobar glas ni najmanje uskolebao kod njegovih članica; ni jedna se od njih nije uznenimila ni odakala svoje uloške kod Saveza, a to je najbolji dokaz, koliko povjerenje uživa Savez kod njih. Nego, i ako sve ovo nije nikome naniješlo moralno ponijenje, prouzročeno je ipak ne mala materijalna šteta, u koliko se je kroz ono vrijeme moglo da nabavi dosta živeža, a pružila se prigoda, da Savez kupi i svoj parobrod za brzi prevoz hrane iz Rijeke. Poznato je našoj javnosti, kako se je sva ta stvar svršila na suđu; svršila je, kako se je odmah u početku i otečevalo: potpuno rješenjem optuženika.

Spomenuo je velike zasluge našeg zadrugarstva u radu oko aprovizacije pokrajine; da nije bilo zadruga i Saveza, zemlja bi bila osjetila mnogo gorku kušnju, bilo bi dosta nevolje i bijede, jer bi stanoviti lihvari bili svojim pretjeranim cijenama ugušili narodne mase, a da ipak ne bi izdaleka bili pribavili za zemlju sve ono i onoliko, koliko su zadruge sa svojim Savezom.

Nadalje je govorio o radu Saveza u drugom smjeru, o poticanju naroda na štednju, na rad, na ulaganje novca u ratne zajmove, na pametno gospodarenje, itd.

Ovaj je zanimivi govor predsjednika bio oduševljeni pljeskanjem i čestitanjem pozdravljen od cijele skupštine.

Onda je ravnatelj Antičević pročitao svoj posežni i veoma zanimljivi izvještaj o finansijskom stanju Saveza i o djelovanju pojedinih njegovih poslovnih grana, iz kojeg se je osobitim zadovoljstvom razabrao sjajan, upravo ogroman, napredak Zadružnog Saveza kroz ove zadnje dvije tri godine.

Zatim su se izredali mnogi govorici, koji su, svaki prama svojim potrebama i prilikama, iznijeli razne želje, preporuke i pohvale Savezu.

Pošto se kroz zadnje dvije godine nisu obdržavale skupštine Saveza, a potom se nisu obavili izbori pojedinih članova uprave i nadzornog odbora, koji su, prama propisima pravilnika, imali svake godine istupati, prešlo se je na cijelokupni izbor svih članova upravnoga vijeća (15) i nadzornog odbora (9).

Bili su jednoglasno izabrani;

u upravno vijeće: Dr. Josip Bervaldi, Milan Marušić, Joakim Kunjašić, Don Jure Bračić, Josip Fazinić, Niko Pušić, Don Sime Lukić, Artur Jelčić, Ante Radić, Dr. Petar Baturić, Dr. Ivo Bulić, Don Stjepan Tomašević, Damjan Katalinić, Don Ante Žarnić, Roko savjetnik Stojanov;

u nadzorni odbor: Dr. Ante Dulibić, Don Jozo

Prodan, Dujam Mikačić, Don Ive Kinkela, Don Ante Bezić, Prof. M. Rabadan, Franjo Bradić, Don Jerko Vodanović i Dr. Čiro Kalebčić.

Predsjednik je na koncu pozdravio skupštinare i izrazio nađu, da će se najdalje do mjeseca aprila, ili maja, dođuće godine, moći ponovno sazvati skupštinu, na kojoj će se imati da riješe mnoga aktuelna i korisna pitanja za naš zadrugarski život. Zahvalio je svima na učestvovanju i završio skupštinu na 1 sat popodne.

X

DALMATINSKE VIJESTI

Previšnja odlikovanja.

BEČ, 3. «Wiener Zeitung» javlja: Cesar je udjelio namjenskičnom inžinjeru na uredu za poljoprivrednu i zasluge stecene kroz skoro sedam decenija njegovog muđrog i sretog vladanja našom slavnom Monarhijom. Na koncu je pozvao skupštinu, da velikom pokojniku kljucu »Slava«, našto se svu učesnicu, koji su stojeću slušali predsjedniku besjeđu, odazvaše jednodušnim poklikom »Slava mu, slava! Potom je predsjednik spomenuo smrt bivšeg saveznog predsjednika, blagopokojnog Dr. Iva Marovića, člana nadzornog odbora Gjirma Lukšića, te svih poginulih zadrugara, koji pađaju na polju slave, junaci braneći cesara i domovinu. I svima ovima je skupština, u znak počasti, kliknula »Slava« i »vječna im uspomena«.

Zatim je predsjednik predložio, da se novom vladaru, H. Veličanstvu cesaru i kralju Karlu I. (IV.) odašalje sa skupštine poklonstvena brzojavka, u kojoj neka se jasno istakne lojalnost dalmatinskih zadruga i njihove matice, Zadružnog Saveza, prama Previšnjem Habzburškom Domu. Prijedlog je jednoglasno prihvaćen, te je s mesta otpremljena brzojavka c. k. dvorskog kancelarij u Beču.

U nastavku svog govorova, predsjednik je potanko ocrtao rad Zadružnog Saveza, te je spomenuo, kako je Savez, kad je buknuo rat, prvi skočio da pomogne zemlji dobavom nužnih životnih namirnica i drugih kućnih potrepština. U ono doba nije se nitko usuglavio, da izvana što doveze, jer je postojala opasnost, osobito po moru, da roba u dovozu propadne; Savez se nije ni malo u tome kolebao, preuzeo je na se posao aprovizacije, riskirao, za dobro naroda, svoj raspolaživi kapital i uspešno razvio vlastiti aprovizacioni plan. Bilo je u početku mnogo poteškoća, naosob u slabim komunikacijama, u pomanjkanju višestih sila, jer su mnogi savezovi činovnici otišli na bojna polja, a drugih se nije moglo pribaviti, pa ni novaca nije toliko dostajalo, pošto su za opću opskrbu zemlje, trebali mijenjati priče, kojim Savez u ono doba nije raspolagao. Osobito je spretnost u tim momentima pokazao ravnatelj Antičević; stao je da istražuje nove izvore kređata za Savez, obašao je razna novčana tržišta, te je našao izdašne pomoći kod Zadružne Zvezde u Ljubljani, kamo je osobno isao pod najtežim putnim prilikama. Hvalevrijednim nastojanjem zaslužnog prijatelja našeg naroda, g. nadsvjetniku Mihi Obuženju, koji se je od samog početka rata stavio u službu narodnih potreba, pošlo je Savezu za rukom, da u Beču, pri ratnom županiju, ovakove stecine nema nijedna druga pokrajina u Monarhiji. Toplim je riječima zahvalio Nj. Preuzvišenosti gosp. Namjesniku na osobito brizi, koju je posvetio zemlji za prehranu njezinog stanovništva i na izdašnjoj moralnoj pomoći i sursečljivosti, iskazanoj Savezu u njegovom teškom radu (Skupština je burnim aplauzom popratila ove riječi, ključući: Živio g. Namjesnik!). Prešao je zatim na poznatu istragu i preventivno uapšenje njega, predsjednika, i ravnatelja. Uz sve glasine, koje su tom zgodom kolale po pokrajini, nije se ipak savezov dobar glas ni najmanje uskolebao kod njegovih članica; ni jedna se od njih nije uznenimila ni odakala svoje uloške kod Saveza, a to je najbolji dokaz, koliko povjerenje uživa Savez kod njih. Nego, i ako sve ovo nije nikome naniješlo moralno ponijenje, prouzročeno je ipak ne mala materijalna šteta, u koliko se je kroz ono vrijeme moglo da nabavi dosta živeža, a pružila se prigoda, da Savez kupi i svoj parobrod za brzi prevoz hrane iz Rijeke. Poznato je našoj javnosti, kako se je sva ta stvar svršila na suđu; svršila je, kako se je odmah u početku i otečevalo: potpuno rješenjem optuženika.

duhovnički krst za zasluge drugog razreda s ratnom dekoracijom u priznanje hrabrog i uspešnog slubovanja pred neprijateljem kap. Jovanu Kneževiću, od 11. polj. lov. bat.

vojnički krst za zasluge trećeg razreda s ratnom dekoracijom u priznanje hrabrog i uspešnog slubovanja pred neprijateljem kap. Jovanu Kneževiću, od 11. polj. lov. bat.

zlatni krst za zasluge s krunom vladinom povjerenikom na metkovskoj općini, poreznom upravom i mruši Grgu Andreisu, vladinom povjerenikom Kišnjačke općine bilježničkom kandidatu Zvježdanu Ćulčiću, članu upravnog odbora Šibenske općine Vladimиру Kuliciću.

Ratna odlikovanja.

Njegovo se je ces. i kralj. Apostolsko Veličanstvo premilostivo udostojilo

red željezne krune trećeg razreda s ratnom dekoracijom u priznanje hrabrog i uspešnog slubovanja pred neprijateljem kap. Jovanu Kneževiću, od 11. polj. lov. bat.

vojnički krst za zasluge trećeg razreda s ratnom dekoracijom u priznanje hrabrog držanja pred neprijateljem: natpor. Ignaciju Porešliju, od 37. dom. puk.; prič. natpor. Ruđolfu Ludwigu, od 22. pješ. puk.; prič. natpor. Venceslau Seidlu, od 37. dom. puk. (poginuo); prič. por. Antunu Vrhovcu, od 22. dom. puk. (poginuo); natpor. Alfredu Altarasu, od 22. pješ. puk.; prič. por. Ruđolu Vičitalu, od 37. dom. puk.; prič. por. poginulom pred neprijateljem minskom kumanjom:

duhovnički krst za zasluge drugog razreda na crveno-bijeloj vrpci u priznanje izvrsne i požrtvovne službe pred neprijateljem: poljskom kuratu u prič. Pavlu Zavadalu, kod mobil. prič. bonice 4-3.

Nastavnicima pučkih i gradiških škola.

Zemaljski odbor zaključio je, da, uz već određeni skuparski doplatak, svu nastavnici pučkih i gradiških škola u Dalmaciji, koji su u aktivnoj službi, budu za godinu 1917. oprošteni od doprinosa mirovinskog učiteljskog zaklada, kojog će dotično svetu naknaditi zemaljska zaklada.

Školske vesti.

Upravitelj državne gimnazije s talijanskim nastavnim jezikom u Zadru Msgr. Juraj Lušić, bio je promaknut u VI. razred čina.

Profesor istog zavoda, Petar Domiacusic bio je na vlastitu molbu umirovljen.

Suplenat nautičke škole u Dubrovniku, Marin Kobasic, bio je imenovan pravim učiteljem kod istog zavoda.

Valjci (cilindri) od peći: u ratne svrhe.

Ministarstvenom naredbom su zatraženi u ratne svrhe svi bakreni valjci (cilindri) od peći za kupači, koje su uređene za loženje ugljenom ili drvom.

Svi posjednici u Dalmaciji, ili oni koji drže u pohrani takovih peći, imaju da najkasnije do 15. o. mjeseca prikažu prijavu općini.

Mjesto čestitanja o Božiću i novoj godini darovalo je »Dalmatinском pokrajinskom povjerenstvu za skrb oko ratnih invalida« Preosvećeni gospodin Episkop Dimitrije Branković u Zadru iznos od kr. 25.

„Za Boga i za Cara“.

Akcija grofice Ter. Thun-Thun za dalmatinske invalide:

8. popis prinosa 300 kr.: C. k. zapovjedništvo 23. domobranske pukovnije (za 20 istisaka).

200 kr. općinska štědionica Obrovac — 100 k. prič. Unionbank filijala Prag — 60 Njeg. Preuz. nadbiskup Dr. Vicko Puljić Zadar — 50 Presb. biskup Luka Pappafava Šibenik — 34:80 k. u. k. Militär-Polizei-Wachkorps Zadar (za 2 istiska)

po 30 C. k. zapovjedništvo dalmat. konj. »Landesschützendivision« (za 9 istiska) — općina Korčula — Srp. kreditna zadruga Skradin — c. k. viši drž. veterinar Antun Tripković Ercegnović — po 10 Dr. Ludwig von Alexy k. k. Hofrat Beč — Don Fr. Antonović Popović — c. k. predsjedništvo zem. suda Mate Bojanović Zadar — Don Vicko Bojanović Vrsnik — c. k. vet. izvještaj Blaž Bonča Zadar — Prof. Dr. Baltazar Botta Zadar — Don Hinko Brnetić Pag — Mons. Franjo Bulić Split — Farmacia Bianchi Zadar — k. u. k. Hauptmann Albert Beden Makarska — Franjo Brantsch uprav. rež. duhana Imotski — j. r. consigliere luogotenenziale Natale Calebich Šibenik — i. r. consig. di governo Pietro Calebich Zadar — Andrea Calussi Zadar — Ivan

pl. Celio-Cega opć. uprav. Dubrovnik — Ot. Marko Cigić Rupe — Consorzio della l. soc. d'impiegati della Monarchia Austr. Ung. Zadar — Dr. Pero Čviličević odv. Korčula — Prof. Jerotej Cvjetić Zadar — Izidor Čorak veleretac Zadar — Ante Čorić načelnik Oklaj — Don Ivo Čotić Krašić. Sa prijašnjim prinosima ukupno kr. 13.594:80.

9. popis prinosa 223:48 kr.: Zapovjedništvo c. k. 37. domobranske pukovnije (za 20 istiska) — 62 kr. Don Rađe Katalinić Arbanasi (za 3 istiska) — po 50 Općina Vis — Općinska štědionica Benkovac

— Prva hrvatska štědionica Zagreb — Dr. Oskar Rosenbaum odv. Prag — Seoska blagajna za štědnu i zajmove Velaluka — Seoska blagajna za štědnu i zajmove Vrboska — Njeg. Preuz. c. k. general pješadije i zem. poglavica Stjepan pl. Sarkotić Sarajevo — Žemaljsko veresijski zavod Zadar — po 30 Tipografija cav. de Schönfeld Zadar — Parobrodarsko društvo »Ungaro-Croata« Rijeka — po 25 Episkop Dr. Dimitrije Branković Zadar — Otac Ante Bilićni nadžupnik Driňi — Hrvatska seoska blagajna za štědnu i zajmove Pristeg — Seoska blagajna za štědnu i zajmove Jesenice kod Obrovca — po 10 Don J. Bazdarić župnik Starigrad — Rijekar vitez Bedem opć. upravitelj Vis — K. u. k. Admiral von Chmelarz Pola — Don Božo Čavlov Rava — Miloš Dobrić adm. parohije Pola — Don Ivo Dorčić Pristeg — Vjekoslav Dračar Knin — K. u. k. Hauptmann Ruđolf Drženjak Zadar — Dr. Vicko Duboković c. k. savjetnik višeg zem. suda Zadar — Luka Dukić Knin — Aleksandar Dostinić Ercegnović — K. u. k. Freg. Kapt. A. Dolenz S. M. S. Habsburg — L. Sch. Lt. A. Dreher S. M. V. Käthy — Josip Flărer c. k. pre

condannate dai giudici penali civili. Per gli atti di grazia generali vale la premessa, che le persone da graziarci non siano mai prima state condannate a pene di arresto, e che la pena non sia stata inflitta per delitti in tempo di guerra tanto perniciosa come rialzo arbitrario di prezzi ed usura.

Del resto le disposizioni per l'amnistia coincidono con quelle già pubblicate per i condannati da tribunali militari.

Nell'autografo l'Imperatore esprime il desiderio che venga provveduto quanto è possibile al miglioramento della gioventù grazia, ed a preservarla da ricadute. Queste parole di Sua Maestà daranno nuovo impulso ed incitamento a opportuni provvedimenti.

Il rappresentante del Governo inglese presso il Governo di Venizelos.

LONDRA, 2. Il Ministero degli esteri comunica la nomina del consigliere di Legazione presso l'ambasciata di Parigi Granville a rappresentante del governo inglese presso il governo di Venizelos a Salonicco.

La risposta della Spagna alla nota di Wilson.

MADRID, 2. Nella risposta alla nota di Wilson, con cui la Spagna veniva invitata ad appoggiare il suo passo per la pace, il governo spagnolo è dell'opinione che, dopo l'iniziativa presa da Wilson e le disparate impressioni che essa, com'è già noto, ebbe a destare, la collaborazione della Spagna sarebbe inefficace; tanto più che le Potenze centrali hanno già espresso la loro recisa intenzione di trattare intorno alle condizioni della pace direttamente coi belligeranti. Il Governo spagnolo, essendo dell'opinione che il nobile desiderio del Presidente Wilson incontrerà l'approvazione di tutti i popoli, è deciso a non rimanere estraneo ad alcuna trattativa ad alcun accordo diretto all'opera umanitaria della cessazione della presente guerra; si riserva però di intervenire nel momento in cui le premure di tutti coloro che desiderano la pace potranno essere più vantaggiose ed efficaci che non lo siano attualmente, ed in cui vi sarà fondamento a ritenere che l'iniziativa e l'intervento possano avere maggiore prospettiva di riuscita.

Il termine delle sottoscrizioni al V. prestito di guerra.

VIENNA, 2. Per ordine del Ministero delle finanze, viene fissato il giorno 10 gennaio, quale ultimo termine per la chiusa delle sottoscrizioni al V. prestito di guerra.

D. KASANDRIĆ odgovorni urednik.
Tiskarnica ē. k. dalmatinskog Namjesništva.

Koledari za god. 1917. 3-3

Blok dnevni	rijeveći	koledar	K 6·80
" "	manji	" 7×10	" 1·80
" "	mali	" 4×6	" 1·50
" tjedni	manji	" 15×23	" 2·50
" veči		" 19×28	" 3·50
Čiril i Metod	koledar	K —80 s poštom	" 1·20
Djački		" 1— preporuč.	" 1·40
Gospodarski		" 1·80	" 1·40

Invalid	koledar	K —70 pošt. prep. K	1·30
Katolički	"	" 60	1·20
Mali zidni	"	" 60	1—
Marijin	"	" 120	1·80
Dodložni	"	" 3—	4—
Drijateli naroda	"	" 80	1·20
Dučki zagrebački	"	" 60	1—
Ratni	"	" 1—	1·50
Šreće Iusovo	"	" 80	1·30
Sareni svijetski	"	" 150	2—
Soštar	"	" 40	—85
Veliki ilustrov.	"	" 150	2—
" ratni	"	" 1—	1·50
" zidni	"	" 1—	1·40
Vojnički žepni	"	" 1·80 Vez.	2·40
" veliki	"	" 20	—50
za novčarke	"	" 1—	1·50
Zvekan	"	" 3·40 Vez.	4·20
Zvonimir	"	" 30	—60
Zepni	"	" 90	1·40
Čivila Hrvatska	"	" 2— Vez.	2·60
Zepni praktični	"	" 2—	
Naručbe i novac unapred			
KNJIŽARI V. JURIĆA U SPLITU,			

Za uvrstbu Oglasa u zadnju stranicu valja se obratiti Uredu «Objavitelja Dalmatinskoga» u Zadru. — Per l'inserzione degli Avvisi nell'ultima pagina rivolgersi all'Ufficio dell'«Avvisatore Dalmato» in Zara.

JOSIP JADRONJA - ŠIBENIK.

Prenuzimljene naručbe svakovrsnih modernih pečata iz gume i mjeđi za pečatni vosak i sve vrste pečatne predmete, sve uz tvorničku cijenu. Brza izradba. — Skladište i rasprodaja na veliko svakovrsnik slatkis: Roks Drops obični, Roks Drops fini, svileni Foures, finih biskvita i t. d. i t. d. sve uz umjerene tvorničke cijene. — Kupuje prazne vreće, koju mu drago količinu, i plaća najvišom cijenom.

Naklada dopisnica.

Skladište papira i kancelarijskih potrepština
MERCUR - E. MIKULA - ZADAR
ulica Sv. Vida 11.

Nugia: Umjetničkih dopisnica i Božićnih od 4 do 12 h. — Školskih potrepština osobito Zadaćnica. — Listova, Kuverata i Računa štampana za trgovce. — Mape za pisma 10 Kuv. i 10 Listova 26 h. — Feldpost 1000 komada Kr. 5. — Cigaretnog papira Riz i svih vrsti. — Fotografskih potrepština.

Emailiranih Tablica

za dućane i urede

Električna Baterija Kr. 1.40
komplet Kr. 3.90.

Disaći stroj Meteor Kr. 350
takogjed hrv. pismom.

Dečata od gume
i mjeđi.

Novost! Špaga od papira od $\frac{1}{2}$ do 6 mm. po kg. Kr. 5 do 6.60, sa gvoždenom
zicom 3 mm. kg. K. 7.80.

Potpala od gume samo za trgovce na veliko.

Zemljisko - Veresjki Zavod Kraljevine Dalmacije u Zadru.

Prima predtrocje na

Peti četredesetgodišnji poreza
prosti amortizacijski 5 $\frac{1}{2}\%$ Austrijski
Ratni zajam, koji će se posjedničkim povratiti u čitavom nominalnom
iznosu.

Daje predujmove na vrijednostne papire popularne sigurnosti,
uz kamatu od 4 $\frac{1}{2}\%$, ako služe za
pokriće V. ratnih zajmova, te se obvezuju da ne će povisiti tu kamatnu
stopu do 31 ožujka g. 1917.

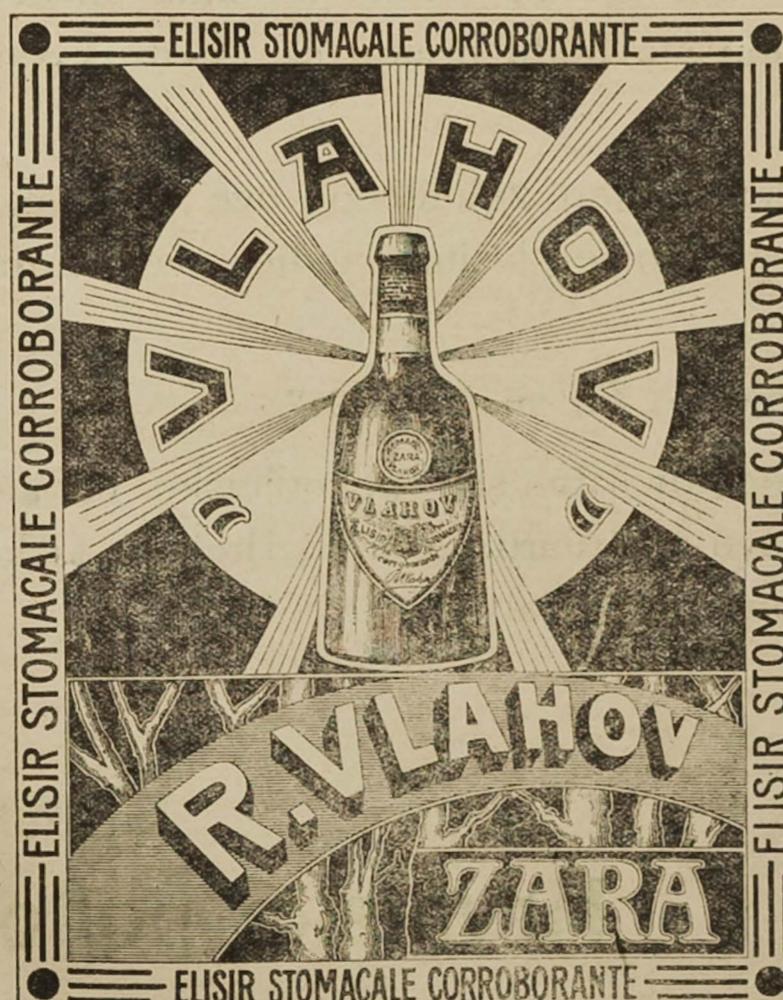
Uslijed subskripcione cijene od
92·50% te daljnog odobrenja od

1 $\frac{1}{2}\%$

ukamaće se V. Austrijski ratni
zajam sa 7·31%, što predstavlja uz
potpunu sigurnost, prvoređeno ulaganje.

Daje

Hipotekarne zajmove
na nekretnine u Kraljevini Dalmaciji.

Stigla je velika partija BIJELOG NJEMAČKOG SUROGATA SAPUNA, sasvim tvrdog
u originalnim sanducima od 200 komada po 20 dkg., koju prodajem svim trgovcima i zavodima po
Kr. 55 sanduk, franko Zadar. Odprema se odmah za cijelu pokrajinu, uz unaprednu isplatu ili na temelju
dokumenta koje banke.

Ovo novo njemačko sredstvo nadomješće izvrsno obični i preskupi masteni sapun. Sve ga
njemačke kućice upotrebljuju za pranje ruku, rublja, poda, kuhinjskih sprava i za sve predmete od kovine.

Nalazi se na prodaju kod svakog trgovca. — Direktan uvoz iz Njemačke.

MARCELLO PATTIERA -- Zadar.

Brzavci: PATTIERA -- Zadar.

Naručbe šalju se tvrdki

Najveći import kave

Delia i Holujević, Zagreb

nudi dok zaliha traje

SANTOS (zelenkastu Java)	po K 1000
MENADO LIBERIA	" 1050
ZIKORIA otvorena	" 300
sve po 100 kg.	

Kuhalo i brzovar na petrolej

Zajamčena sigurnost!

Zajamčeno prosto od svakog mirisa!

Senzacijonalni uspjeh!

• Najspasobniji i najsvršeniji hrzovar sadašnjosti! •

Učinak grijanja 3 puta veći nego kod ostalih sistema. Velika prištednja! Jedna litra petroleja gori 8—12 sati. Jedna litra vode kuha za 5 minuta. Isključeno je da bi se hrzovar prevrnuo. Istodobno može služiti i kao peć za grijanje sobe.

Ivorničko skladište i zastupstvo za cijelu Dalmaciju:

G. B. TAMINO - ZADAR.

Oglas.

Općinska štedionica u Benkovcu
ukamaće sve štedioničke uložke

od 15. prosinca 1916 do dalnjega

sa 4% (četiri posto) čisto, što se ovime

do sveopćeg znanja stavlja.

ODBOR.

RILASCIA Assegni bancari sulle principali piazze d'Europa e s'incarica di tutte le operazioni d'incasso, versamenti e simili richieste dei propri clienti, senza alcuna spesa.

ASSICURA Cartelle di lotteria e Obbligazioni contro la perdita derivante dall'ammortizzazione, alle condizioni generalmente stabilite.

ASSUME Assicurazioni nei rami: Incendi, Vita, Accidenti Furto con incasso, quale Agenzia Principale delle Assicurazioni Generali di Trieste.

„BLANKA“

Isključiva prodaja za cijelu Dalmaciju.

EMISIJA DIONICA

HRVATSKE POLJODJELJSKE BANKE DIONIČARSKOGA DRUŠTVA.

Poziv na potpisivanje.

Na temelju ustanova čl. 8. i 9. društvenih pravila zaključilo je ravnateljstvo Hrvatske poljodjelske banke dioničarskoga društva povisiti dioničku glavnicu toga zavoda za K 1.000.000.— to jest

od K 2,000.000.— na K 3,000.000.—

izdanjem novih

i to uz ove uvjete:

1. Potpisna cijena za dionice jedinice iznosi K 60.—, a za dionice desetice K 600.— po komadu. Višak od K 10.—, odnosno K 100.— kod potpisne cijene naprama nominalnoj vrijednosti dotičnih dionica pripaja se odmah pričuvnoj glavnici zavoda.

2. Kod potpisivanja ima se odmah uplatiti cijela svota t. j. čitava kupovnina za sve ubilježene dionice. Vrhu dotičnih uplata izdavati će se potrde.

3. Ove dionice sudjeluju na dobitku zavoda za g. 1917. pa će im prema tomu pripadati dividenda koja teče počam od 1. siječnja 1917. Ostala će prava dotični dioničari moći izvršivati nakon što буду prema čl. 14. društvenih pravila upisani u knjigu dionica.

4. Dionice glase na ime, pa će se ispostaviti i vlasnicima izručiti nakon zaključene ove emisije. Svaki potpisatelj treba da naznači čitljivo i točno uz ime i prezime, na koje bi imale njegove dionice glasiti, također svoje zanimanje te pobližu adresu, na koju će mu se dionice franko dostaviti.

5. Potpisivanje i uplaćivanje počima na 1. siječnja 1917. pa traje do 31. siječnja 1917.

6. Potpisivanje i uplaćivanje ovih dionica obavlja se na blagajni Hrvatske poljodjelske banke dioničarskoga društva u Zagrebu, kod njezinih podružnica na Rijeci i u Sarajevu, kod ispostava u Bribiru, Čabru i Hreljinu te kod svih hrvatskih seljačkih zadruga. Odnosni dopisi i uplate mogu se i poštom slati na spomenute naslove.

U Zagrebu 23. prosinca 1916.

Ravnateljstvo

Hrvatske poljodjelske banke

Dioničarskoga društva.

Dioničarskoga društva.